

Ғошеа

1

¹ Яхуда патшалары Уззия, Йотам, Ахаз, Хизкия хукимдарлык еткен уақытлары хэм Израил патшалары Ехоаш улы Яробам хукимдарлык еткен уақытлары Беерий улы Ғошеаға Жаратқан Ийеден сөз түсти.

Ғошеаның хаялы хэм балалары

² Жаратқан Ийе Ғошеа арқалы сөйлей баслап, оған былай деди: «Бар, бир бузық хаялға үйлен, оның бузықшылық пенен туўған балалары болады. Өйткени бул ел де Жаратқан Ийеден бас тартып, опасызлық қылды».

³ Солай етип, Ғошеа Диблайымның қызы Гомерге үйленди. Гомер хәмиледар болып, Ғошеаға ул туўып берди. ⁴ Жаратқан Ийе Ғошеаға былай деди: «Улыңның атын Изреел деп қой. Себеби узақ уақыт өтпей, Мен патша Ехудың шаңарағын Изреелде қан төккени ушын жазалайман. Израил патшалығын жоқ қыламан. ⁵ Сол күни Мен Изреел ойпатлығында Израилдың садағын сындыраман».

⁶ Гомер және хәмиледар болып, қыз туўды. Жаратқан Ийе Ғошеаға: «Қыздың атын Ло-Рухама^a деп қой. Өйткени буннан былай Мен Израил халқына реҳим қылмайман, оларды кеширмеймен. ⁷ Бирақ Яхуда халқына реҳим қыламан. Оларды садақ, қылыш, саўаш, ат хэм атлылар арқалы емес, ал Жаратқан Ийе, олардың Қудайы болған Мен Өз күшим менен қутқараман», – деди.

⁸ Гомер Ло-Рухаманы емшектен шығарғаннан соң, және хәмиледар болып, ул туўды. ⁹ Жаратқан Ийе былай деди: «Улыңның атын Ло-Аммий^b деп қой. Өйткени енди сизлер Мениң халқым емессиз, Мен де сизлердиң Қудайыңыз емеспен. ¹⁰ Деген менен, Израил халқы теңиздеги кум сыяқлы көп болып, оларды өлшеп те, санап та болмайтуғын уақыт келеди. Оларға: „Сизлер халқым емессиз“, –деп айтылған жерде: „Тири Қудайдың балаларысыз“, –деп айтылады. ¹¹ Сонда Яхуда хэм Израил халықлары қайтадан бирлесип, өзлерине бир басшы таңлайды. Олар өз елинде өсип, гүллеп жаснайды. Солай етип, Изреелдиң күни уллы бир күн болады».

2

^a1:6 Ло-Рухама – «Реҳим етилмегенлер»

^b1:9 Ло-Аммий – «Мениң халқым емес»

¹ Жаратқан Ийе былай деди: «Аға-инилериңизди „Аммий“, яғный „Мениң халқым“, әжапа-қарындасларыңызды „Рухама“, яғный „Реҳим етилгенлер“, деп шақырың».

Израилдың опасызлығы

² «Анаңыздың айыбын бетине басың, аўа, айыбын бетине басың,
Ол енди хаялым емес,
Мен де оның күйеўи емеспен.

Жүзиндеги бузықшылық бояўын өширип,
Алып тасласын көкирегіндеги бузықшылық белгисин.

³ Болмаса, Өзим оның кийимин шешип, жалаңаш қыламан,
Анасынан туўылғандай етип, хәммениң алдына қояман.
Кеўип қалған жердей, шөл даладай етип,
Суўсызлықтан өлтиремен.

⁴ Балаларына реҳим қылмайман,
Өйткени олар бузықшылықтан туўылған.

⁵ Олардың анасы бузықшылық қылды,
Шерменделик пенен оларға хәмиледар болды.
Ол былай деди: „Ойнасларымның изинен еремен,
Нанымды, суўымды, жүн хәм зығыр таўарымды,
Зәйтүн майымды хәм ишимлигимди олар береді“.

⁶ Соның ушын, тосаман жолын тикенлер менен,
Жолын таба алмасын деп, дийўал қураман.

⁷ Ойнасларының изинен қуўады,
Бирақ оларға жете алмайды,
Оларды излейди, бирақ таба алмайды.
Сонда ол былай дейди:
„Күйеўимнің алдына қайтып барайын,
Сол ўақыттағы аўхалым хәзиргиден жақсы еди!“

⁸ Бийдай, шарап хәм зәйтүн майын,
Оған Мен бергенимди билмеди.
Баал ушын қолланған гүмис пенен алтынды да,
Оған Мен бергенимди билмеди.

⁹ Соның ушын, зүрәт ўақтында тартып аламан бийдайымды,
Жыйын-терим мәўсимінде алып қояман таза шарабымды.
Жалаңаш денесин жаўып турған жүн хәм зығыр таўарларымды қайтарып
аламан.

¹⁰ Мине, енди ойнасларының көз алдында,
Оны жалаңашлап, абырайын төгемен,

Хеш ким оны қутқара алмайды Мениң қолымнан.

¹¹ Пүткіл қууанышларына, байрамларына,
Жаңа Ай байрамына хәм Шаббат күнлерине,
Барлық белгиленген байрамларына шек қояман.

¹² „Ойнасларымның берген төлеми“, деп айтқан,
Жүзимзарлары менен әнжир бағларын ұайран етемен,
Хәммесин тоғайлыққа айландыраман.
Бағлары жем болады жабайы хайұанларға.

¹³ Баалларға арналған байрам күнлери,
Оған арнап түтетки түтеткени ушын,
Сырға хәм тағыншақлар менен безенип,
Ойнасларының изинен жүрип,
Мени толық ұмытқаны ушын, оны жазалайман», – дейди Жаратқан Ийе.

Жаратқан Ийениң Израилға деген сүйиспеншилиги

¹⁴ «Ал енди, оның кеўлин табаман,
Шөлге алып барып, жыллы сөйлесемен.

¹⁵ Соннан кейин оған жүзимзарларын қайтарып беремен,
Ахор^с ойпатлығын үмит есиги қыламан.
Жаслық ұақтындағыдай,
Мысырдан шыққан күнлериндегидей,
Ол Маған: „Аўа“, – деп жууап береді».

¹⁶ Жаратқан Ийе былай дейди: «Сол күни сен Мени „Күйеўим“, деп шақырасаң, артық „Мырзам“^{cd} демейсең. ¹⁷ Бааллардың атларын қайтып тилиңе алмайтуғын қыламан. Олардың атлары қайтадан ядқа алынбайды.

¹⁸ Сол күни олар ушын жабайы хайұанлар, аспандағы қуслар хәм жер баўырлаўшылар менен келисим дүземен. Сол жерден садақ хәм қылышларды, барлық саўаш қуралларын жоқ қыламан. Сонда олар қәўипсиз жататуғын болады. ¹⁹ Мен сени Өзиме мәңгиге некелеп аламан. Саған хәмме ұақытта әдалатлы хәм әдил, сүйиспеншиликли хәм мийрим-шәпәәтли қатнаста боламан. ²⁰ Сениң менен болған некеге садық қаламан, сен Мени Жаратқан Ийем, деп билесең».

²¹ Жаратқан Ийе былай деп жәриялайды:
«Сол күни жууап беремен,
Мен аспанға, аспан болса жерге жууап береді.

^c2:15 Акор – «Апат» дегенди аңлатады.

^d2:16 Сөзбе-сөз: „Баалым“

²² Жер бийдай, таза шарап хәм зәйтүн майы менен жууап береді,
Олар Изреелге жууап береді.

²³ Сол уақытта Мен оны Өзим ушын усы жерге егемен.

^e Ло-Рухамаға рехим көрсетемен,

^f Ло-Аммийге: „Мениң халқым“, –деймен.

Ол да Мени: „Мениң Қудайым“, –деп шақырады».

3

Хошеа хәм оның опасыз хаялы

¹ Жаратқан Ийе маған былай деди: «Сен және бар! Ойнасы бар хәм бузықшылық ислеген болса да, хаялыңа қайтадан сүйіспеншилигинди көрсет. Жаратқан Ийе болған Мениң Израил халқын сүйгеним сыяқлы, сен де хаялыңды сүй. Израил халқы басқа қудайларға бурылып кетти хәм кишмиш салынған гүлшелерди жақсы көреді».

² Солай етип, мен он бес шекел гүмиске, бир ярым хомер арпаға өз хаялымды қайтарып сатып алдым. ³ Оған былай дедім: «Сен узақ уақыт мениң менен жасайсаң. Бузықшылық қылмайсаң. Бирде бир еркекке жақынламайсаң, мен де саған жақынласпайман». ⁴ Өйткени Израил халқы да узақ уақыт дауамында патшасыз, басшысыз, қурбанлықсыз, кийели тассыз, эфод хәм бутларсыз жасайды. ⁵ Соннан кейин, Израил халқы қайтадан Қудайы Жаратқан Ийени хәм Дауыт патшаны ізлейди. Ақырғы күнлерде олар Жаратқан Ийеден қорқып, Оның ийгилигин қабыллайтуғын болады.

4

Жаратқан Ийениң Израил халқын айыплауы

¹ Тыңлаң Жаратқан Ийениң сөзин, Израил халқы,
Жаратқан Ийениң бул елдиң турғынларына қарсы дауасы бар:
«Бул елде садақлық та, сүйіспеншилик те, Қудай хаққында билим де жоқ,
Мени, Өз Қудайын танығысы келмейди.

² Ол жерде нәлет, жалған, адам өлтириу, урлық,
Хәм бузықшылық толып кеткен.

Хәмме жақта зорлық, қан үстине қан төгеди.

³ Соның ушын, жер көз жас төгеди,
Ол жерде жасайтуғын халық хәлсирейди.

^e2.23 Ло-Рухамаға - Рехим етилмегенге

^f2.23 Ло-Аммийге - Халқым болмағанға

Набыт болар жабайы хайуанлар,
Көктеги қуслар, хәттеки теңиздеги балықлар.

Жаратқан Ийениң руўханийлерди айыплаўы

⁴ Бирде биреўиңиз даўласпаңлар,
Хеш ким бир-бирин айыпламасын,
Мениң даўам сизлерге қарсы, хәй руўханийлер!

⁵ Сизлер күндиз жығыласыз,
Пайғамбар да түнде сизлер менен бирге сүрнигеди,
Мен анаңызды набыт қыламан.

⁶ Жоқ болмақта халқым Мени билмегени ушын,
Өйткени сизлер ўаз кештиңиз Мени билиўден,
Маған руўханий болып хызмет етпесин, деп,
Мен де ўаз кешемен сизлерден.
Сизлер умыттыңыз Қудайыңыздың нызамларын,
Соның ушын, Мен де перзентлериңизди умытаман.

⁷ Руўханийлер, сизлердиң саныңыз артқан сайын,
Маған қарсы көп гүна қылдыңыз.
Енди абырайыңызды төгип, шерменде қыламан.

⁸ Сизлер халқымның гүна қурбанлықлары арқалы жасайсыз,
Олардың гүна қылыўын қәлейсиз.

⁹ Халқымның басына түскен сизлердиң де басыңызға түседи.
Тутқан жолыңыз бойынша жазалайман,
Қылған қылмысыңызға жараса қайтараман.

¹⁰ Олар жейди, бирақ тоймайды қарны,
Бузықшылық қылады, бирақ көбеймейди саны.
Олар бузықшылық ушын, Жаратқан Ийени тәрк етти.

Қудайдың бутқа табыныўшыларды хуқим қылыўы

¹¹ Жаңа хәм ески шарап,
Халқымды ес-ақылынан айырды.

¹² Олар ағаш буттан кеңес сорап,
Таяқтан жуўап алады.
Өйткени жолдан урды оларды бузықшылық руўхы,
Өз Қудайынан айырылып, бузықшылық қылды.

¹³ Таўлардың төбелеринде қурбанлықлар шалып,
Түтетки түтетип атыр төбешиклерде,
Емен, шынар ағашлары хәм таллардың қойыў саяларында.

Соның ушын, қызларыңыз бузық болды,
Келинлериңиз неке хадаллығын бузды.

¹⁴ Бузықшылық қылған қызларыңызды,
Неке хадаллығын бузған келинлериңизди жазаламайман.
Себеби еркеклердің өзлери бузықларға барады,
Бутқа табынатуғын жерде бузықлар менен бирге құрбанлық шалады.
Ес-ақылынан айырылған халық өледі.

¹⁵ Сен, Израил бузықшылық қылсаң да, Яхуда бул айыпқа қол урмасын.
Табыныу ушын Гилгалға бармаң, Бейт-Аўенге де аяқ баспаң.
Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишпең.

¹⁶ Израил қайсар сыйырдай болып кетти,
Енди Жаратқан Ийе оларды
Қалай бағады қойдай етип кең жайлауда?

¹⁷ Эфрайым бутларға жүрегін берди,
Қой оны!

¹⁸ Олар шарабын тауысылғанша ишип,
Бузықшылық жолын дауам етеди,
Олардың хукимдарлары шерменделикти жақсы көрди.

¹⁹ Дауыл оларды ушырып алып кетеди,
Бутларға берген құрбанлықлары себепли уятқа қалады».

5

Израил хәм Яхуданың хуким етилиуи

¹ Жаратқан Ийе былай дейди:

«Хэй, рууханийлер, еситиңлер!

Хэй, Израил халқы, дыққат пенен тыңлаңлар!

Қулақ салың, хэй патша шаңарағы!

Сизлерге қарсы хуким шығарылды.

Сизлер Миспада адамлар ушын дузақ,

Табор тауында жайылған бир тор болдыңыз.

² Сизлер терең баттыңыз Шиттимде,

Бирақ Мен хәммеңизди жазалайман.

³ Эфрайым, сени жақсы билемен,

Израилда да Мениң ушын жасырын нәрсе жоқ.

Эфрайым, хэзир сен бузықшылық қылып кеттиң,

Израил, сен өзінди харамладың.

⁴ Ислеген ислери Қудайына қайтыуына жол қоймайды,

Себеби олардың ишинде бузықшылық руўхы бар,
Олар Жаратқан Ийени танымады.

⁵ Израилдың менменлиги өзине қарсы гүўалық береді,
Өз жынаяты себепли қулайды Израил, яғный Эфрайым,
Яхуда да оның менен бирге қулайды.

⁶ Қой хәм маллары менен Жаратқан Ийени ізлейді,
Бирақ Оны таба алмайды,
Өйткени Жаратқан Ийе оларды таслап кетті.

⁷ Олар Жаратқан Ийеге опасызлық етті,
Некесіз балалар туўды.
Жаңа ай байрамы олардың өзлерин,
Және де, егинлерин жалмап жутады.

Израил менен Яхуда арасындағы урыс

⁸ Гибада кәрнай, Рамада кәрнай шертиң,
Бейт-Аўенде саўаш дабылын урың,
Душпан изиңизден киятыр, хәй Бенямин!

⁹ Жаза күни Эфрайым қаңырап, босап қалады,
Израил урыўларына жәриялағаным сөзсиз жүз береді.

¹⁰ Яхуда басшылары жер шегарасының сызығын,
Жылыстырғанларға уқсайды,
Суў тасқынындай етип, ғәзебимди төгемен олардың үстине.

¹¹ Хүким ўақтында Эфрайым азап шегип, езилді,
Өйткени бийхуда затларға ериўди абзал көрді.

¹² Мен Эфрайымды күйе сыяқлы жеп,
Яхуда халқын күрт сыяқлы кемиремен.

¹³ Эфрайым өзиниң кесел екенін,
Яхуда өз жараларын көргенде,
Эфрайым Ассирияға кетті,
Уллы патшадан жәрдем сорап, елши жиберді,
Бирақ ол шыпа бере алмайды сизлерге,
Жараңызды тәўир қыла алмайды.

¹⁴ Өйткени Мен Эфрайымға арыслан сыяқлы,
Яхуда халқы ушын күшли бир арысландай боламан.
Оларды Өзим тилкимлеп, майдалап таслайман,
Сүйреп, Өзим алып кетемен.
Оларды хеш ким қутқара алмайды.

¹⁵ Олар өз гүнасын мойынлаған ўақытқа дейін,
Мен оларды таслап кетемен.

Азап ишинде жүргенде, Мениң жүзимди излеп, олар Маған қайтады».

6

Халықтың өтириктен тәўбе қылыўы

¹ Бул халық былай дейди:

«Келиңлер, Жаратқан Ийеге қайтайық!
Ол бизлерди тилкимлеп, майдалап таслады,
Шыпаны да Өзи береді.

Бизлерди жарадар қылды,
Жараларымызды Өзи таңады.

² Еки күнде бизлерди өмирге қайтарады,

Үшинши күни аяққа турғызады,

Оның дәрғайында жасаймыз.

³ Келиңлер, Жаратқан Ийени билиўге умтылайық,

Оны билиўге ғайрат салайық.

Ол таң атыўындай сөзсиз келеди,

Жерде суўғаратуғын жаўын сыяқлы,

Аўа, бәхәр жаўынындай бизлерге келеди.

⁴ Қудай былай дейди:

«Саған не қылайын, хәй Эфрайым?

Саған не қылайын, хәй Яхуда?

Сүйиспеншилигиңиз таңдағы думандай тез жоқ болады,

Ерте азанғы шық сыяқлы парланып кетеди.

⁵ Соның ушын, сизлерди пайғамбарларым арқалы шаўып тасладым,

Аўзымнан шыққан сөзлерим менен өлтирдим,

****Таң нурының шығатуғындай,

Шығарған хүкимим сөзсиз жүзге асады.

⁶ Өйткени Мен қурбанлық емес,

Мийрим-шәпәтті қәлеймен,

Жандырылатуғын қурбанлықларды емес,

Мени, Қудайды танып, билиўиңизди қәлеймен.

⁷ Халқым Адам сыяқлы келисимди бузды,

Аўа, ол жерде Маған опасызлық қылды.

⁸ Гилад — жаўызлардың қаласы,

Көшелери қан излерине толы.

⁹ Қарақшылар буққыда жатып, қурбанын аңлайды,

Руўханийлер топары да оларға уқсайды.

Шехем қаласына баратуғын жолда адам өлтиреді,
Аўа, олар жеркенишли жынаятқа қол урады.

¹⁰ Мен Израилда қорқынышлы хәдийсени көрдим:
Эфрайым бузықшылық қылды,
Израил өзін харамлады.

¹¹ Хәй, Яхуда, сениң де жаза күнің белгиленди.

Мен халқымды және абаданшылыққа еристирмекши болғанымда,

7

¹ Израилды шыпаламақшы болғанымда,
Эфрайымның айыптары әшкара болды,
Самарияның жынаяты ашылды.
Олар хийлекерлик пенен ис тутады,
Урылар үйлерге урлыққа түседі,
Қарақшылар жол тосып тонаўшылық қылады.

² Олардың ислеген жаўыз ислери ядымда,
Бирақ олар буны ойламайды да.
Енди жаўыз ислери өзлерин қоршап алды,
Сол гүналар мениң көз алдымда.

³ Олар жаманлықтары менен патшаның,
Жалғанлары менен хәмелдарларының кеўлин көтерер.

⁴ Олардың хәммеси бузықшылыққа хәўес,
Олар қамырды ийлегеннен баслап,
Ол ашығанға дейин,
Өшпей жанып турған тандырға уқсайды.

⁵ Патшасының байрам күни,
Хәмелдарлар шараптың қызыўына мәс болды,
Патша мазақ қылыўшылар менен табақлас болды.

⁶ Олар хийле менен оған жақын болар,
Жүрекleri пештей жанар,
Түни менен фәзептен пысқып,
Азанда жалындай лаўлайды.

⁷ Тандырдай қызған бул барлық адамлар,
Хүкимдарларын жалмамай жутып атыр.
Нәтийжеде патшалары биринен кейин бири өлип атыр,
Бирақ Мени жәрдемге шақырмады бирейи де.

⁸ Эфрайым басқа халықтар менен араласып кетти,
Ол бир жағы күйіп, бир жағы шийки қалған нанға уқсайды.

⁹ Өзге халықтар оның күшін жалмады,
Ол болса, буны аңламады.
Шашларына ақ түсти,
Бирақ буны да байқамады.

¹⁰ Израилдың менменлиги, өзине қарсы гүәалық берер,
Басына түскен апаттарға қарамай,
Өз Қудайы Жаратқан Ийеге қайтпады,
Олар Мени ізлемеди.

¹¹ Эфрайым сана-сезими жоқ, ақылсыз кептерге уқсайды,
Олар биресе Мысырды шақырып,
Биресе Ассирияға барып, жәрдем сорайды.

¹² Олар кеткенде, Мен торымды олардың үстине таслайман,
Аспанда ушып жүрген қустай етип, жерге түсиремен.
Оларды жыйынында айтылғаны бойынша жазалайман.

¹³ Хәсирет болсын, оларға!
Себеби олар Меннен узақласып кетти!
Апат жауады олардың басларына,
Өйткени Маған қарсы бас көтерди!
Оларды қутқарғым келеди,
Бирақ Маған жалған сөйлейди.

¹⁴ Олар Маған шын жүректен жалбарынбайды,
Төсеклерінде жатып, бақырады.

⁸Бийдай хәм шарап ушын олар өз денелерин тиледи.
Меннен олар узақласады.

¹⁵ Оларға тәлим-тәрбия беріп, күшейткен болсам да,
Олар Маған қарсы жаманлық ойлады.

¹⁶ Олар жарамсыз садаққа уқсайды,
Маған, Қудай Таалаға жүзин бурмайды.
Ақылсыз сөзлери себепли,
Басшылары қылыштан өледі,
Мысырда олар күлки болады».

8

Қудайдың бутқа табыныушыларды айыплауы

- ¹ Жаратқан Ийе былай дейди:
«Кәрнай шалып, дабыл салың!
Душпан бүркиттей Жаратқан Ийениң халқының үстінде ушып жүр,
Себеби халқым келесимимди бузды,
Олар нызамыма қарсы шықты.
- ² Израил халқы Маған дад салып:
„Ох, Қудайым, Сени тән аламыз!“ – дейди.
- ³ Өзлери болса, ийгиликли ислерден бас тартты,
Душпанлар қуўғын қылады оларды.
- ⁴ Олар Менсиз патшалар тайынлады,
Рухсатымсыз басшылар сайлады.
Гүмис хәм алтынынан өзлери ушын бутлар соқты,
Усы арқалы басларына апат келтирди.
- ⁵ Хәй, Самария! Сениң тана сүлдериндеги бутың жеркенишли,
Сизлерге қарсы ғәзебим лаўлап жанбақта!
Қашан айыпсыз болып жүресиз?
- ⁶ Өйткени бул Израилдың иси,
Бутты бир өнермент соқты, сонлықтан ол Қудай емес!
Самарияның мүсин танасы сындырып тасланады.
- ⁷ Самал еккен адамлар боран орып алар,
Масақсыз бийдай ун болмас.
Бийдайыңыздың масағы болғаны менен,
Оны бөтен халықлар жеп кетер.
- ⁸ Израил жалмап жутылды,
Басқа халықлар арасында жарамсыз ыдысқа уқсап қалды.
- ⁹ Жалғыз қаңғып жүрген қуландай,
Олар Ассирияға кетти.
Эфрайым өзине ойнаслар жаллады.
- ¹⁰ Олар басқа халықлардан ойнаслар жалласа да,
Мен оларды бир жерге жыйнап аламан.
Күшли патшаның зулымлығы астында,
Олар тез арада хәлсизленип қалады.
- ¹¹ Эфрайым гүналарын жуўмақшы болып,
Көп құрбанлық орынлар құрып таслады.
Булар болса, гүна ислейтуғын орынға айланды.
- ¹² Мен бул халыққа көп нызамлар жаздым,
Бирақ олар нызамларымды жат нәрсе деп ойлады.

¹³ Олар қурбанлықтар береді,
Өзлери қурбанлық гөшинен жейді,
Бирақ Жаратқан Ийениң, Мениң кеўлим толмас оларға.
Олардың жынаятларын еске аламан.
Гүналары ушын жазасын беремен,
Олар Мысырға қайтып кетеді.
¹⁴ Израил Өз Жаратыўшысын умытып, сарайлар қурды,
Яхуда көп қалаларды беккемледі.
Бирақ Мен қалаларына от қояман,
Қорғанларын отқа жем қыламан».

9

Израил халқының жазаланыўы

¹ Хәй Израил, басқа халықлардай куўанып, шадланба!
Сен опасызлық қылып, Қудайдан узақластың,
Барлық қырман жеринде,
Бузықшылыққа төленген төлемди жақсы көрдің.
² Енди қырман да, шарап сығатуғын искенже де халықты тойдырмас,
Таза шарап та олардың үмитин ақламас.
³ Олар Жаратқан Ийениң жеринде қалмайды,
Эфрайым Мысырға қайтып кетеді.
Ассирияда ҳарам саналған азық-аўқатларды жейді.
⁴ Жаратқан Ийеге ишимлик садақасын усынба,
Алып келген қурбанлықлары Оған макул болмас.
Қурбанлықларың лазымдағы нан сыяқлы болып,
Оннан жегенлердің хәммеси ҳарам саналады.
Олардың наны тек ғана қарын ушын,
Бундай нанлар Жаратқан Ийениң үйине киргизилмес.
⁵ Не ислејжақсыз белгиленген байрамларда,
Жаратқан Ийениң байрам күнлеринде?
⁶ Олар апаттан қашып қутылса да,
Мысыр оларды бир жерге жыйнайды,
Пайтахты Мемфис оларды жерлейді.
Баҳалы гүмис затларыңды жантақ шөплер басып,
Шатырларына шеңгел өсип кетеді.
⁷ Жаза берилетуғын ўақыт жетип келди,
Есап беретуғын ўақты келди.

Хәй, Израил, мынаны билип қой,
Көп гүналарың себепли,
Душпаншылығыңның шексизлиги соншелли,
Пайғамбар ақмақ, руұхтан илхамланған адамлар телбе, деп саналды.

⁸ Қудайым пайғамбарды Эфрайымға күзетши қылды,
Бирақ оның хәр бир адымына дузақ қурдыңыз,
Душпанлық бар Қудайымыздың үйинде.

⁹ Гиба күнлериндеги сыяқлы, олар азғырылыўға терең батты.
Қудай жынаятларын еске алады,
Гүналарына жараса жаза бередиди.

¹⁰ Жаратқан Ийе былай дейди:
«Мен Израилды тапқанда,
Шөлде жүзим тапқандай болдым.
Ата-бабаларыңызды көргенде,
Дәслепки әнжир мийўесин көргендей болдым.
Бирақ олар Баал-Пеорға келгенде,
Сол жердеги жеркенишли бутқа өзлерин бағышлады.
Олар өзлери жақсы көрген сол бут сыяқлы
Жеркенишли болып қалды.

¹¹ Эфрайымның салтанаты бир қус сыяқлы ушып кетеди,
Оларда перзент те туўылмас, ҳаяллары да хәмиледар болмас,
Қурсағына бала да питпес.

¹² Егер перзент өсирсе де,
Мен оларды биреўин де қалдырмай тартып аламан.
Аўа, оларды таслап кеткенімде, хәсирет шегеди!

¹³ Эфрайымды көргенімде,
Ол Тир қаласына уқсайтуғын еди,
Гөззал жерде жайласқан еди.
Бирақ енди Эфрайым өз балаларын,
Жәлладтың алдына алып шығады».

¹⁴ О, Жаратқан Ийе, бул халқыңа не бересең?
Ҳаялларды бала туўмайтуғын,
Балаларын емизе алмайтуғын қылып бер.

¹⁵ Жаратқан Ийе былай дейди:
«Олардың хәр бир жаўызлығы Гилгалдан басланды,
Сол жерде жеркене басладым олардан.
Ислеген жаўызлықлары ушын,

Оларды үйимнен қуып жиберемен.
Артық оларды жақсы көрмеймен,
Олардың барлық басшылары Маған қарсы бас көтерди.
¹⁶Эфрайым қулады, тамырлары кеуіп қалды,
Артық мийәе бере алмайды.
Балалы болған жағдайда да,
Өлпешлеген зүрядын өлтиремен».

¹⁷Олар Қудайға кулақ салмағанлықтан,
Қудайым олардан жүз бурады.
Халықтар арасында гезенде болады.

10

¹Израил жайылып өскен жүзим ағашына мегзейди,
Мол мийәесин береді,
Бирақ мийәеси көбейген сайын,
Бутқа арнап көп құрбанлық орын қурады.
Ели гүлlep жаснаған сайын, кийели тасларды безейді.
²Иши қара бул халық енди айыбы ушын жазасын алады,
Жаратқан Ийе бутқа арналған құрбанлық орынларын кулатады,
Кийели тасларын сындырып таслайды.

³Соннан соң олар былай дейди:
«Бизлердин патшамыз жоқ,
Өйткени Жаратқан Ийеден қорқпадық.
Патшамыз болғаны менен,
Не келер еди оның қолынан?»

⁴Олар айтып атыр мәниссиз сөзлерди,
Жалған ант ишип, келисим дүзип атыр.
Соның ушын, атыздың қарықларындағы зәхәрли шөп сыяқлы,
Әдилсизлик көбейип бармақта.

⁵Самарияда жасайтуғынлар,
Бейт-Аўендеги қашар бутынан қәуәтер алар,
Халқы оның ушын жас төгер.
Буттың руўханийлери де дад салар,
Себеби буттың салтанаты алып тасланады.

⁶Бут сый ретинде уллы патшаға, Ассирияға алып кетиледи,
Эфрайым шерменде болады,
Израил өз жобасы себепли уятқа қалады.

⁷ Суўдағы ығып кеткен таяқ сыяқлы,
Самария патшасы жоқ болып кетеди.

⁸ Израилдың гүнасына себеп болған,
Аўендеги сыйыныў орынлары жоқ қылынады.
Қурбанлық орынларды жантақ хәм шеңгеллер басады.
Сонда адамлар таўларға: «Бизлерди жерлең!»
Төбешиклерге: «Үстимизге қулаң!» деп жалынады.

⁹ Жаратқан Ийе былай дейди:
«Хэй, Израил, сен Гибада болған күннен баслап гүна иследиң,
Сол жерде өзгерместен қалдың.
Гибадағы жынаятшыларға қарсы саўаш болмады ма?

¹⁰ Мен қәлеген ўақтымда жазанды беремен,
Саған қарсы халықларды бирлестиремен.
Еки жынаятың ушын,
Душпанлар саған кисен салады.

¹¹ Эфрайым түйек айдаўды жақсы көретуғын,
Үйретилген қашарға уқсайды.
Бирақ мойынтырық тағаман,
Эфрайымның сулыў мойнына,
Эфрайымды ертлеймен.
Яхудаға қос айдатаман,
Яқыпқа мала бастыраман.

¹² Хэй, Израил, өзиңиз ушын әдиллик егиң,
Сүйиспеншилик жемисин орып алың.
Өзлериңиз ушын сүрилмеген жериңизди сүриң,
Себеби Жаратқан Ийениң алдына келетуғын ўақтыңыз болды,
Ол келген ўақытта,
Үстиңизге әдалатлықты жаўындай жаўдырсын.

¹³ Бирақ сизлер жаўызлық егип,
Әдилсизликти орып алдыңыз,
Жалғанның мийўесинен жедиңиз,
Өйткени тутқан өз жолыңызға сүйенип,
Батыр жаўынгерлериңизге исендиңиз.

¹⁴ Соның ушын, халқыңыздың басына саўаш апаты дөнип тур,
Қулайды сениң барлық қорғанларың.
Шалманның саўаш күнинде Бейт-Арбелди қулатқанындай,
Хаяллар балалары менен бирге жерге урып өлтирилди.

¹⁵ Хәй Бейт-Эл, жауызлықтарыңның көплиги ушын,
Усы күнлер басыңа түседі.
Таң атқанда, Израил патшасы набыт болады».

11

Қудайдың Израилға деген сүйіспеншилиги

- ¹ Жаратқан Ийе былай дейді:
«Балалығында Израилды сүйдім,
Улымды Мысырдан шақырып алдым.
- ² Оларды қанша шақырсам,
Меннен сонша узақласты.
Қурбанлықтар берді Баалларға,
Түтеткілер түтетті бутларға.
- ³ Эфраимға тәй-тәй турып, жүриўди Мен үйреттім,
Оны қолларымда көтерип жүрдім.
Бірақ ол билмеди Мениң шыпа бергенімди.
- ⁴ Мен оны инсан жиби менен,
Сүйіспеншилик арқаны менен жетеледим.
Мойнынан мойынтырықты алып таслап,
Оны аўқатландырыў ушын, еңкейдім.
- ⁵ Халқым тәўбе қылыўдан бас тартқаны ушын,
Мысырға қайтып бармай ма?
Ассирия оларға хұкимдарлық қылмай ма?
- ⁶ Қалаларында қылыш жалаңлайды,
Дәрўазаларының тәмбилери жоқ қылынады,
Жауыз жобалары себепли оларды қылыш жалмайды.
- ⁷ Өз халқым Меннен жүз бурыўға бейимлеседи,
Баалға дад салса да,
Ол оларды хасла жоқары көтермес.
- ⁸ Хәй, Эфраим, қалай сеннен ўаз кешейин?
Хәй Израил, қалайынша сени таслап кетейин?
Алма қаласын жоқ қылғанымдай, сени жоқ қыла аламан ба?
Себойымға қылғанымды саған қыла аламан ба?
Бундай қылыўға жүрегім даўамас хасла!
Саған болған меҳрим артып кетти.
- ⁹ Яқ, лаўлаған ғәзебимди басыңызға жаўдырмайман,

Эфрайымды және набыт қылмайман.
Өйткени Мен инсан емеспен, Қудайман,
Араңызда болатуғын мухаддес Қудайман,
Артық алдыңызға ғәзеп пенен бармайман.

¹⁰ Арысландай ақырғанымда, халқым Жаратқан Ийениң, Мениң изимнен
ереди,

Мен ақырғанымда балаларым батыстан титиресип келеди.

¹¹ Олар Мысырдан қуслардай болып,
Ассириядан кептерлердей қалтырап келеди.
Мен оларды үйлерине орналастыраман,
Буны Мен, Жаратқан Ийе айтаман.

Израилдың гүнасы

¹² Эфрайым этирапымды жалған менен,
Израил Мени хийле менен орап таслады.
Ал Яхуда Қудай менен бирге болып,
Мухаддес Қудайға садық қалды».

12

¹ Эфрайым шөл самалын күтип турады,
Күни бойы шығыс самалының изинен қуып жүреді.
Жалған хәм зорлықты арттырады.
Ассирия менен келесим дүзип,
Зәйтүн майын Мысырға жибереди.

² Жаратқан Ийениң дауасы бар Яхудаға,
Яқыпты жүрген жолы бойынша жазалайды,
Ислеген ислерин өзлерине қайтарады.

³ Яқып анасының қарнында тууысқанының табанын услаған,
Үлкейгенде, Қудай менен гүрескен.

⁴ Периште менен гүресип, оны жеңди,
Ол жылап, мийрим-шәпәәт сорады,
Қудайды Бейт-Элде тапты.
Сол жерде Қудай бизлер менен сөйлести.

⁵ Әлемнің Қудайы Жаратқан Ийе,
Оның аты – Жаратқан Ийе.

⁶ Сонлықтан Қудайыңа қайт сен,
Сүйиспеншиликти хәм әдилликти сақла,
Хәмме уақытта Қудайыңды күт.

⁷ Жаратқан Ийе былай дейди:

«Саўдагерлердің қолында жалған тәрези,
Олар урлықты жақсы көреді.

⁸ Эфрайым: „Мен байман“,

Және де: „Мен өзиме мал-дәулет арттырдым,
Барымды маңлай терім менен таптым,

Хеш ким мени гүнакар деп айыплай алмас“, – деп мақтанады.

⁹ Бірақ сени Мысырдан алып шыққан,
Қудайың Жаратқан Ийе – Мен боламан.
Шөлдегі күнлеріңіздегідей,
Сени және шатырларға орналастыраман.

¹⁰ Мен пайғамбарларға сөйледім,
Оларға көп аянлар бердім,
Олар арқалы тымсаллар айттым».

¹¹ Гиладта жауызлық исленбеди ме?
Сөзсиз оның халқы хеш нәрсе болмай қалды.
Гилгалда бұғалар құрбанлық қылынды,
Атызлар дөгерегіндегі құрбанлық орынлар,
Тас үйиндилеріне уқсап қалады.

¹² Яқып Арам елине қашып кетті,
Израил ол жерде хаялы ушын құл болып,
Қалыңлық төлеу ушын қой бақты.

¹³ Жаратқан Ийе пайғамбары арқалы,
Израил халқын Мысырдан алып шықты,
Пайғамбар арқалы оларды қорғады.

¹⁴ Бірақ Эфрайым қатты ғәзеплендірді Қудайды,
Эфрайымнан есабын талап қылады төккен қаны ушын,
Оны мазақ қылғаны ушын ылайықлы жазасын қайтарады.

13

Израилдың кейингі жазасы

¹ Жаратқан Ийе былай дейді:

«Бурын Эфрайым сөйлегенде, хәмме титирейтуғын еді,
Израилда оның мәртебеси уллы еді.

Бірақ Эфрайым Баалға табынып, гүна арттырды,
Усылай етип, өзін өлімге тапсырды.

² Хәзир де халқым гүна үстине гүна ислеп атыр,

Гүмислеринен қуйма бутлар,
Шеберлик пенен мүсинлер соғып атыр.
Булардың хәммесин өнермент қолдан ислер.
Бундай адамлар хаққында бир сөз бар:
„Бутқа құрбанлық қылған – тананы сүйген болады“.
³ Соның ушын, олар таңғы думандай болады,
Бир майданда жоқ болатуғын шыққа уқсайды.
Самал ушырған қырмандағы қауықтай жоқ болады,
Морыдан шыққан түтингіге уқсап қалады.

⁴ Бирақ Мысырдан сени алып шыққан,
Қудайың Жаратқан Ийе – Мен боламан.
Меннен басқа Қудайды билмеуіңіз керек,
Меннен басқа жоқдур сениң қутқарыушың.

⁵ Мен сени шөлде,
Суўсыз құрғақшылықта бақтым.

⁶ Отлы жайлаўда олар тойды,
Қарны тойғаннан кейин, менмен болды.
Сол себепли сен Мени умыттың.

⁷ Мен олардың жолын арыслан сыяқлы аңлайман,
Қаблан сыяқлы, буққыда жатаман.

⁸ Балаларынан айырылған айыў сыяқлы тасланаман,
Жүреклерин жаўып турған көкиреклерин тилкимлеп таслайман.
Сол жерде арыслан сыяқлы оларды жалмайман,
Жыртқыш ҳайўан киби майдалап таслайман.

⁹ Хәй, Израил, құртылдың,
Меннен басқа ким саған жәрдем бере алады?

¹⁰ Барлық қалаларыңды қутқаратуғын патшаң қәне?
„Бизлерге патша хәм басшы бер“, –деп сораған бийлерің қәне?

¹¹ Мен ашыўланып, саған патша бердим,
Ғәзепке мингенимде, оны алып тасладым.

¹² Эфрайымның жынаяты жыйналып тур,
Оның гүнасы сақланып тур.

¹³ Толғақ тутқан ананың азабы оған түседі,
Бирақ бала ақылсыз болып,
Ұақты болғанда да, қарыннан шықпады.

¹⁴ Бул халықты өлилер мәканының күшинен қутқарар ма едим?
Оларға әменгерлик қылар ма едим?

Хәй өлим, уўлы ийнең қәне?
Хәй өлилер мөканы, апатың қәне?
Енди Мен рөхим қылмайман».

¹⁵ Эфрайым туўысқанлары арасында көп өсип-өһсе де,
Жаратқан Ийе оның үстине шығыс самалын,
Шөlden есетуғын самал жибереди,
Оның булағы қурыйды,
Қудығының суўы тартылып қалады.
Ғәзийнесиндеги бахалы затлары тоналады.

14

¹ Самария халқы өз Қудайына қарсы бас көтерди,
Енди олар гүнасының жазасын тартып, қылыштан өледи.
Душпанлар жерге урып өлтиреди бөпелерин,
Жүкли хаялларының қарынларын жарады.

Қошеаның Израилға жалбарыныўы

² Қудайың Жаратқан Ийеге қайт, хәй Израил,
Өйткени гүнаң себепли қуладың.
³ Тәўбе етип, Жаратқан Ийеге қайт,
Оған айт: «Барлық гүналарымызды кешир,
Дуўамызды қабыл ет.
Буғаларды қурбанлық қылғандай, Саған алғыс-мақтаў усынамыз.
⁴ Ассирия бизлерди қутқара алмайды,
Минбеймиз саўаш атларына.
Енди қолдан соғылған бутларды „қудайымыз“, демеймиз.
Себеби жетим Сеннен рөхим табады».

Жаратқан Ийениң Израилға үмит бериўи

⁵ Жаратқан Ийе былай дейди:
«Шыпа берип халқыма, опасызлықтан қайтараман,
Сүйемен шын кеўилден оларды.
Себеби оларға деген ғәзөбим қайтты.
⁶ Шық сыяқлы боламан Израилға,
Сонда Израил лала гүлдей ашылады,
Лебанон кедри сыяқлы тамыр жаяды.
⁷ Олардың шақалары жайылып,

Зәйтүн ағашындай көркем болады.

Лебанондағы кедр ағашындай хош ийис таратады.

⁸ Олардың саясында және халықтар жасайды,

Олар мол бийдай жетистирип, жүзимдей гүллейди.

Лебанон шарабындай белгили болады».

⁹ Эфрайым былай десин: „Бутлар маған керек емес!

Қудайдың дауысына кулақ саламан,

Нәзеримди Оған қаратаман,

Мен жасыл сәрүйи ағашындай боламан“.

Мен сен алған мол зүрәәтиңнің булағыман».

¹⁰ Ким дана болса, усы жазылған сөзлерди түсинеди,

Ким ақыл-парасатлы болса, булардың барлығын аңлайды.

Жаратқан Ийениң жоллары туұры,

Бул жолдан жүреди ҳақ адамлар,

Бирақ гүнакарлар бул жолларда сүрнигип жығылады.